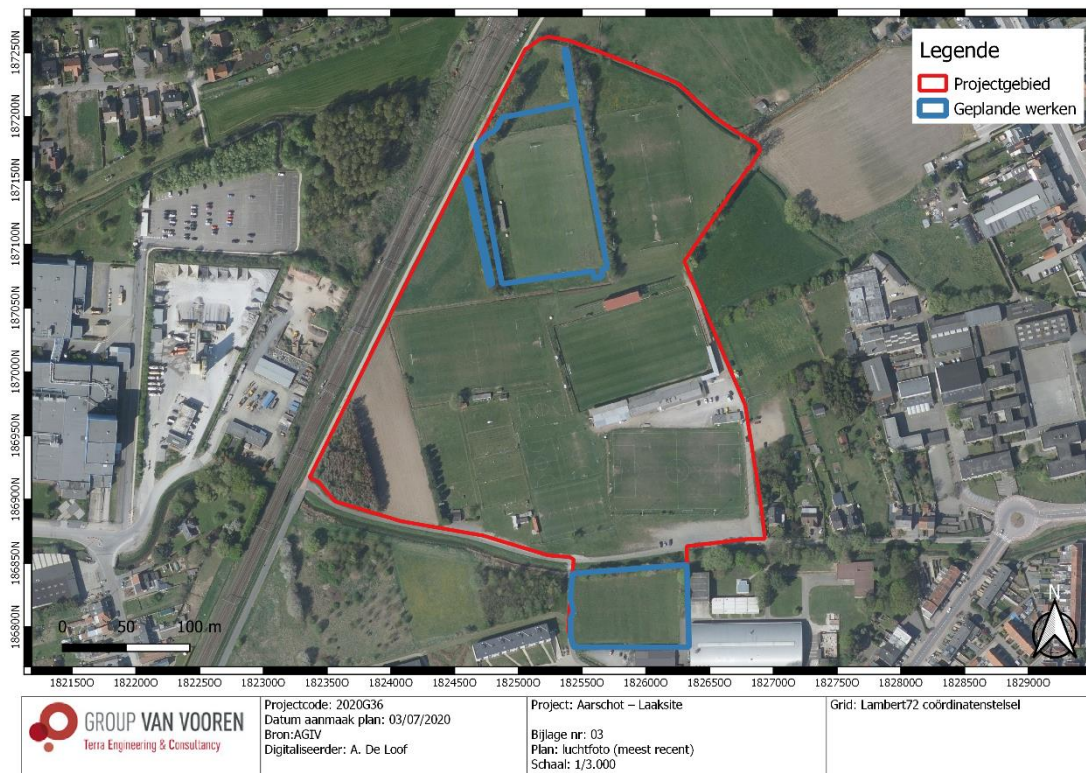

Archeologienota zonder ingreep in de bodem Aarschot – Laaksite

Programma van maatregelen

Opdrachtgever :	Gemeente Aarschot
Ons kenmerk :	ORTEC2000920
Auteurs :	Anne De Loof Ward Decramer
Datum verslag :	juli 2020
Projectcode Onroerend Erfgoed:	2020G36 bureauonderzoek

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen.....	3
1 Beschrijvend gedeelte	3
1.1 Administratieve gegevens	3
2 Gemotiveerd advies.....	5
3 Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem	9
3.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen	9
3.2 Onderzoeksmethode en -strategie	9
3.3 Onderzoekstechnieken	9
3.3.1 Voorziene afwijkingen ten aanzien van Code van Goede Praktijk	9

Deel 2: Programma van maatregelen

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode	2020G36 (Bureauonderzoek)
Erkend archeoloog	Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023) Anne De Loof (OE/ERK/Archeoloog/2018/00203)
Locatie	Provincie: Vlaams-Brabant Gemeente: Aarschot Adres: Laaksite
Kadastrale gegevens	Aarschot, afdeling 2 sectie G percelen 153E, 152C, 153C, 151A, 150C, 149D, 148L, 146, 145K, 144G, 145H, 167D2/deel.
Bounding Box	Punt 1: X = 182634, y = 186784 Punt 2: X = 182523, y = 187263
Oppervlakte projectgebied	102 417 m ²
Oppervlakte vergunningsgebied/geplande werken	16 314 m ²
Begindatum onderzoek (start veldwerk)	02 juli 2020
Einddatum onderzoek (afronding rapportage)	06 juli 2020
Relevante termen¹	Bureauonderzoek Geologische dateringen: Tertiair, Quartair, Holocene Bodems: Umbrisols, Phaeozems Bodemgebruik: gras, bomen, bebouwde zone Archeologische indicaties: losse vondsten Objecten/materiaal: aardewerk of keramiek, munten Dateringen: Middeleeuwen, Nieuwe Tijd
Bebouwde zones:	Het projectgebied is gedeeltelijk bebouwd. De huidige toestand binnen de projectgrens bestaat uit 5 grote voetbalvelden (waarvan 1 met tribune), 3 kleine voetbalvelden, 1 groot gebouw, enkele kleine panden i.v.m. elk voetbalveld en het deel "hondenvrienden" langs de Grote Laakweg. Verhardingen, een lokale weg en een parking maken het gebied compleet.

¹ <https://thesaurus.onroerenderfgoed.be>

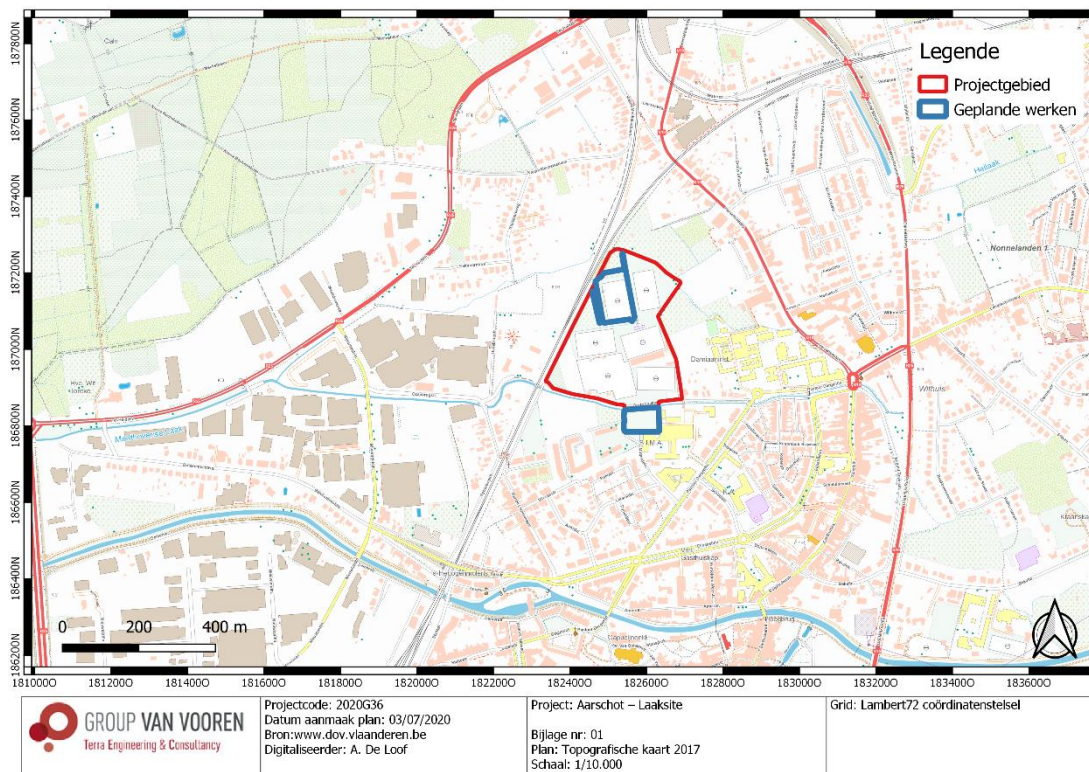

Fig. 2.1: Topografische kaart (2017) met situering van het project- en vergunningsgebied (© DOV).

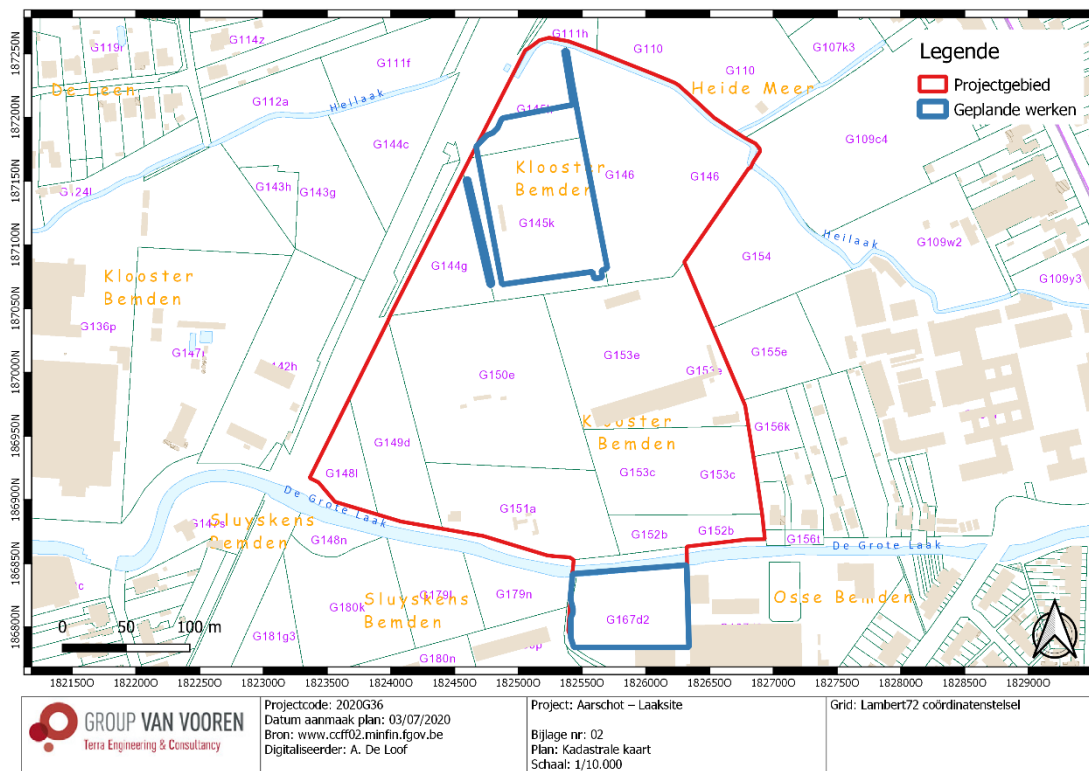

Fig. 2.2: Kadasterplan met situering van het project- en vergunningsgebied (© AGIV).

Fig. 2.3: Meest recente luchtfoto (2019) met situering van het project- en vergunningsgebied (© AGIV).

2 Gemotiveerd advies

Op basis van de verzamelde aardkundige en historische gegevens kan worden geconcludeerd dat het terrein een laag archeologische potentieel heeft.

Het projectgebied is te situeren tussen de huidige loop van twee beken, de Heilaak ten noorden en de Grote Laak ten zuiden, in gekarteerde bodemtypes die permanente natte bodems aanduiden.

Door de historische cartografie werd het projectgebied als weiland aangeduid. Op basis van sommige historische kaarten is aan te tonen dat het tracé van de Heilaak kleine veranderingen heeft gekend en dat er aftakking werd gekarteerd in de noordelijke zone van het projectgebied.

Uit de historische kaarten is af te leiden dat het gebied vanaf de 18de eeuw t/m het einde van de 20ste eeuw onbebouwd gebleven is. Sinds de jaren 90 van de 20ste eeuw zijn er sportvelden en kleine infrastructuren aanwezig.

Er zijn indicaties voor mogelijke lokale verstoringen. In het projectgebied is er op basis van de bodemkaart van België geen verwachte structurele verstoring. De huidige velden en panden hebben een onbekende diepte en de eventuele ingreep in de bodem door menselijke activiteiten kan niet precies ingeschat worden. Via een analyse van het DHMV kan aangetoond worden dat de aanleg van het sportcentrum al een ingreep in de bodem veroorzaakt heeft, door afwateringsgrachten en het regulariseren (met verhoging en verlaging) van het oorspronkelijke terrein.

De ligging in natte bodems tussen twee beekvalleien is een niet aantrekkelijke positie voor een nederzetting. Het voorkomen van archeologische spoorcomplexen kan, tenzij in omschreven gevallen, nooit uitgesloten worden, maar kan door de landschappelijke ligging wel als laag ingeschat worden.

Dit alles wijst erop dat het onderzoeksterrein in het verleden gelegen was in een topografisch ongunstige positie voor menselijke bewoning. In de omgeving waren drogere, hoger gelegen gebieden nabij water aantrekkelijker om kampementen of nederzettingen te bouwen. In de nabije en wijde omgeving zijn er

dan ook geen CAI-locaties gekend die wijzen op bewoning uit de Steentijd. De dichtstbijzijnde melding, CAI 203, ligt in een droge zandbodem 1100 m ten W van ons projectgebied en ligt ca. 130 m ten noorden van de loop van de Grote Laak in een gradiëntzone. Op basis van diverse analyses van prehistorische vindplaatsen blijkt dat deze vaak in een “gradiëntzone” – de overgang van droog en hoger naar nat en lager - liggen. Deze gradiënt is ca. 200-250 m in het droge deel uitgestrekt, dus op plateau en terras in de omgeving van open water.

Op basis van deze gegevens wordt de kans op het aantreffen van prehistorische artefactensites bijgevolg als matig laag ingeschat.

De gronden langs deze beken waren hoogstwaarschijnlijk te nat voor bewoning, ook in de andere periodes. Hoger/droger gelegen gebieden in de omgeving waren interessanter om zich te vestigen, zoals b.v. de mogelijk aanwezige dikke plaggenbodems (Zdm, Zcm, Sdm) ten noorden van het projectgebied gekarteerd en de drogere en hogere gebieden (Scf en Sdm) ten oosten van het projectgebied.

Het voorkomen van archeologische spoorcomplexen kan, tenzij in omschreven gevallen, nooit uitgesloten worden, maar kan door de landschappelijke ligging als wel laag ingeschat worden. Romeinse vondsten worden vaak op de rand van de vallei gedaan, waar het reeds iets hoger en droger is, maar toch nabij een waterloop. In de Middeleeuwen werden valleigronden reeds ontwaterd en in gebruik genomen als akkerland. Aangezien het projectgebied op de cartografische bronnen telkens als weiland wordt afgebeeld, is de kans kleiner dat deze in een vroegere fase toch in gebruik was als akkerland. Op basis van deze gegevens wordt het archeologisch potentieel voor de historische periodes als laag gezien de natte context zonder aantoonbare aanwezigheid van donken.

De ingreep in de bodem van de geplande werken zal plaatsvinden in een gebied dat matig geroerd is geweest, om de huidige sportvelden en infrastructuur aan te leggen. De impact van het sportcentrum is nog zichtbaar op het DHMV. Bovendien zullen er, door de aanwezigheid van meerdere kleine depressies in de twee zones van de geplande werken, verhogingen van het huidige m.v. nodig zijn om het terrein te kunnen nivelleren.

In de noordelijke zone zal een verhogingspakket voorzien worden, tot ca. 10 cm boven het m.v. De aanleg van het nieuwe voetbalterrein zal *grosso modo* overeenkomen met het huidige veld. De fundering van het kunstgras – tot 0,42 m onder het m.v. - zal een impact hebben van ca. 32 cm in het vermoedelijk reeds verstoorde bodemarchief, door de aanleg van het vorige voetbalveld. Bovendien zal het herprofilieren van de grachten beperkt worden tot ca. 27 cm onder het huidige niveau, zonder aanpassingen aan de breedte van de afwatering.

In de zuidelijke zone zal de impact van de geplande werken nog beperkter zijn: door de aanwezige depressie zal een verhoging - ca. 35/40 cm - van het huidige terrein nodig zijn. Hierdoor zal de geplande ingreep in de bodem tot 0,5 m diep in werkelijkheid dus slechts 5-10 cm onder het huidige m.v. bedragen.

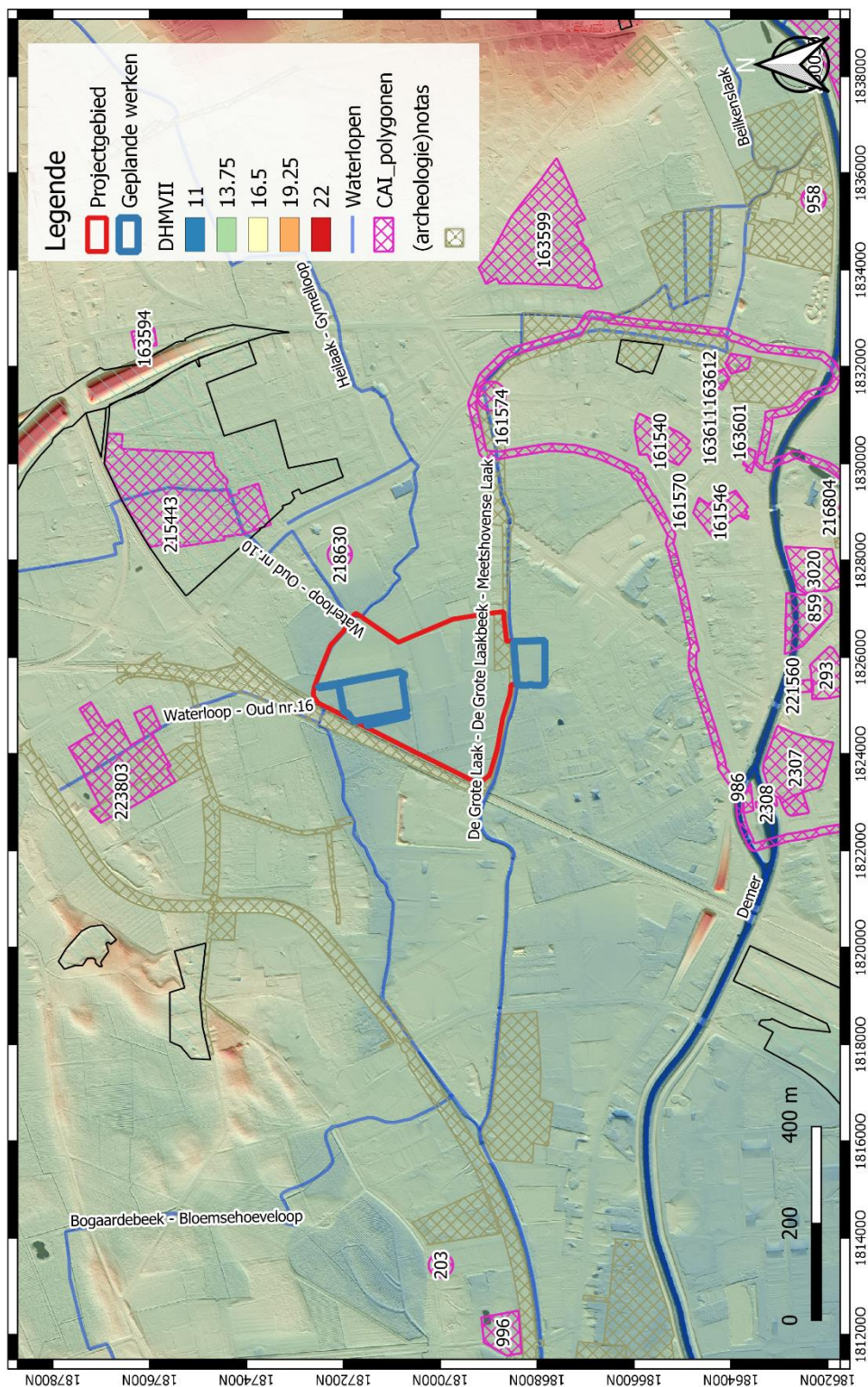

Fig. 2.2: Archeologische kaart op het DHMV met situering van het project- en vergunningsgebied (© AGIV en Onroerend Erfgoed).

Uit al deze argumenten, en op basis van een bijkomende kosten/batenanalyse van een archeologische prospectie hetzij enkel door proefsleuven, hetzij door proefsleuven voorafgegaan door een verkennend archeologisch booronderzoek, ten opzichte van de kans op enige vorm van kennisvermeerdering, die - door de ligging - als laag ingeschat wordt, adviseren wij om het terrein vrij te geven van verder archeologisch onderzoek.

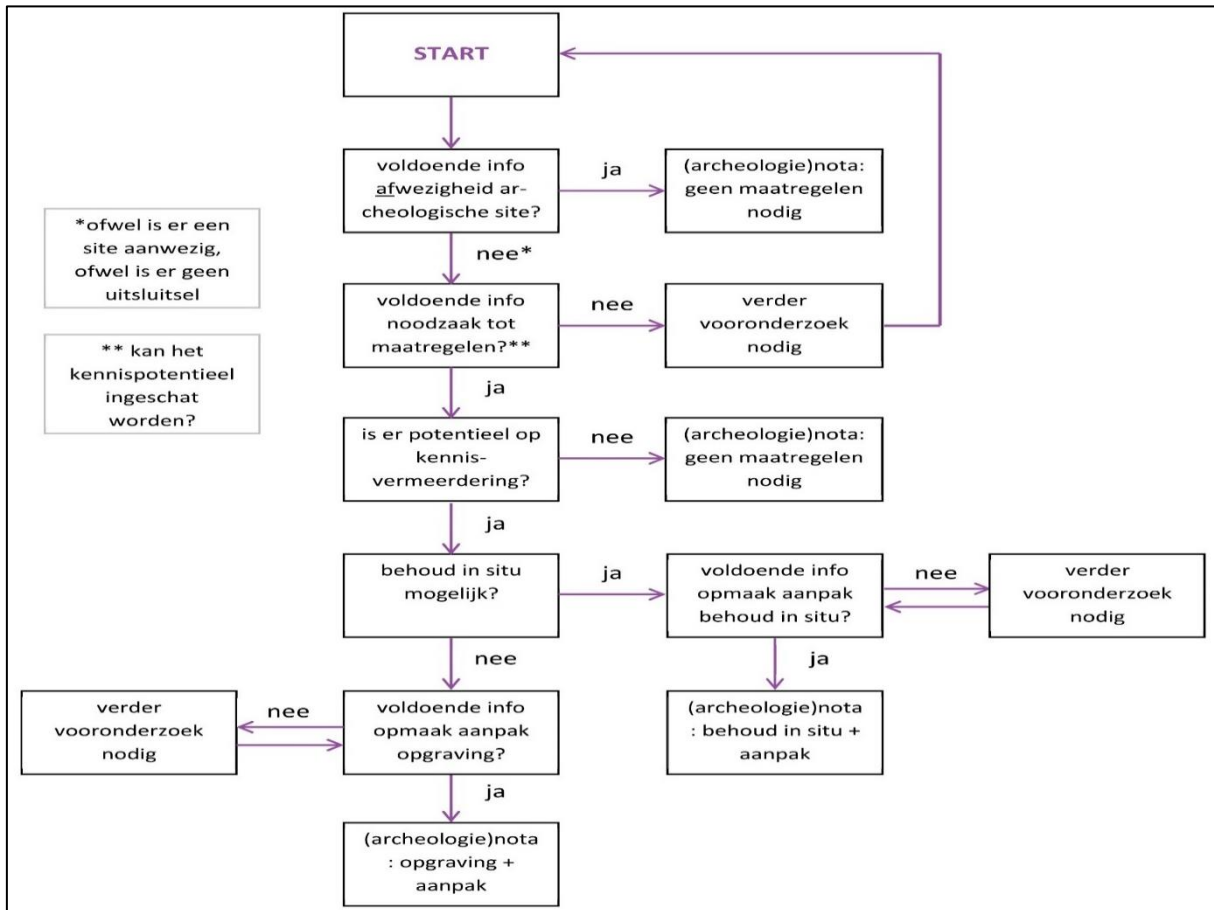

Fig. 2,5 beslissingsboom uit hoofdstuk 5.2 van de Code van Goede Praktijk, (© Onroerend Erfgoed).

Het besluit het projectgebied vrij te geven van verder archeologisch onderzoek ontslaat de aannemer/bouwheer echter niet van zijn verplichtingen. De aannemer/uitvoerder van de werken is gehouden aan de meldingsplicht van archeologische vondsten. Deze melding van archeologische toevalsvondsten is wettelijk verplicht. De context zit vervat in [artikel 5.1.4](#) van het [Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013](#). De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

3 Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem

3.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Gelet op het advies: n.v.t.

3.2 Onderzoeksmethode en -strategie

Gelet op het advies: n.v.t.

3.3 Onderzoekstechnieken

Gelet op het advies: n.v.t.

3.3.1 Voorziene afwijkingen ten aanzien van Code van Goede Praktijk

Gelet op het advies: n.v.t.

